

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3301/2020
23.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД Београд и АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1355/20 од 26.06.2020. године, на седници одржаној 23.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1355/20 од 26.06.2020. године у ставу првом, другом, трећем, четвртом, петом и осмом изреке, тако што се одбијају као неосноване жалбе тужених и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 2892/17 од 20.02.2020. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 186.270,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2892/17 од 20.02.2020. године ставовима првим и трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу, за период септембар 2014. године – август 2015. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор, исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено овим ставовима изреке. Ставовима другим и четвртим изреке, обавезан је тужени АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд, да тужиоцу, за период септембар 2015. године – септембар 2017. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено овим ставовима изреке. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове поступка у износу од 171.948,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1355/20 од 26.06.2020. године, ставовима првим и трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу, за период септембар 2014. године – август 2015. године, на име накнаде

трошкова за исхрану у току рада и на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор, исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено овим ставовима изреке. Ставовима другим и четвртим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима другом и четвртм изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд, да тужиоцу, за период септембар 2015. године – септембар 2017. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено овим ставовима изреке. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом првостепене пресуде тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 171.948,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев туженог АД „Железнице Србије“ Београд за накнаду трошкова на име судских такси. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд, за накнаду трошкова првостепеног поступка. Ставом осмим изреке, обавезан је тужилац да туженом АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 68.748,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужилац, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14) и одлучио да је ревизија основана.

Тужбом поднетом 12.10.2017. године тужилац потражује накнаду због неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, за период септембар 2014. године – септембар 2017. године, у појединачним месечним износима са припадајућом каматом, све ближе одређено у нижестепеним пресудама.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је до септембра 2015. године било у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“ Београд, када је његов уговор пренет код туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд са којим је закључио Анекс бр.5 уговора о раду од 01.09.2015. године. У обрачуну зараде тужиоца висина утужених накнада није исказана у номиналном износу.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев у целости применом одредбе члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду. Висину накнаде је утврдио на основу налаза и мишљења вештака који је накнаду обрачунао применом критеријума из предходног Колективног уговора из 1995.године, који је био важећи 2002. године, када је последњи пут тужени исплатио трошкове исхране и регреса одвојено од зараде и приказао у обрачунским листићима исплаћене износе по тим основима, с обзиром да Колективни уговор код туженог закључен 2002, са Анексом 2006. године не садрже одредбе о висини спорних накнада будући да се исте не могу исказивати преко вредности радног часа. Оценио је да тужени нису пружили доказ да је донета одлука којом је регулисана висина накнаде на име трошкова исхране и регреса, те како утужене накнаде нису исказане у платним листама у линеарном износу усвојио је тужбени захтев.

Другостепени суд је тужбени захтев одбио са образложењем да је тужиоцу накнада по оба основа исплаћена у складу са одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду и одредбама Анекса Колективног уговора. По ставу истог суда наведене накнаде не морају бити номинално изражене у одлуци послодавца. Одсуство структуре коефицијента за обрачун зараде и структуре у вредности радног сата, само по себи не доводи до закључка да послодавац није испунио своју обавезу, и на запосленом је да докаже да му нису исплаћене наведене накнаде.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да је приликом доношења другостепене одлуке материјално право погрешно примењено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог (Сл. Гласник РС 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61. па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006 године у висини 53,50 динара, а за период јули – децембар 2006.године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При том, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку није ни донео. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, могло би се закључити да је тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. Обзиром да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужилац је тужбени захтев поставио у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за

коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом наведених параметара. Стога је овако постављени тужбени захтев основан.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу који је успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП досуђени су трошкови ревизијског поступка у траженом и опредељеном износу од 186.270,00 динара за састав ревизије, таксу за ревизију и ревизијску пресуду, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић